

Beleid solitaire huisvesting van muizen en ratten

Dit is een document van de Instantie voor dierenwelzijn Leiden (IvD) geschreven in samenwerking met het Proefdiercentrum (ARF)

Doel

Beleid solitaire huisvesting is opgesteld om helderheid te verschaffen over het beleid ten aanzien van solitaire huisvesting van muizen en ratten in dierproeven.

Inleiding

De Wet op de dierproeven (Wod) verwijst in het Dierproevenbesluit van 26 november (art 7) naar huisvestingsrichtlijnen. Deze richtlijnen staan Bijlage III van de Europese richtlijn (EU directive 2010/63). Hier wordt benoemd dat dieren die van nature sociaal leven ook in sociaal verband gehuisvest moeten worden. Dit betekent dat de huisvesting van muizen en ratten standaard bestaat uit huisvesting in groepen van 2 of meer dieren. Desondanks is sociale huisvesting voor knaagdieren niet altijd vanzelfsprekend de beste keus. Sociale huisvesting kan afhankelijk van leeftijd, geslacht, historie van het dier en genetische achtergrond meer of minder geschikt zijn. De Wod (artikel 7 van het dierproevenbesluit) geeft de ruimte om van groepshuisvesting af te wijken wanneer hier een wetenschappelijke basis voor is, of wanneer er redenen zijn met betrekking tot dierenwelzijn en/of diergezondheid.

Hieronder zetten we uiteen wanneer solitaire huisvesting kan voorkomen en welke stappen gezet moeten worden.

Solitaire huisvesting

Solitaire huisvesting als onderdeel van het experiment

Wanneer solitaire huisvesting vanwege wetenschappelijke of praktische redenen een onderdeel van het experiment is neem je dit op in de projectaanvraag. De reden voor het solitair huisvesten, de duur, en de mate van contact met soortgenoten wordt door de DEC meegenomen in de ethische toetsing tijdens de beoordeling van de projectaanvraag. Het ongerief als gevolg van de solitaire huisvesting wordt in overleg met de IvD en de aangewezen dierenarts per casus ingeschat. Voorafgaand aan de uitvoer van het experiment zal solitaire huisvesting als onderdeel van het experiment moeten worden beschreven in het onderzoeksplan.

Onvoorziene solitaire huisvesting tijdens het experiment

Onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoer van een experiment kunnen als gevolg hebben dat dieren solitair worden gehuisvest. Denk hierbij aan separatie vanwege bijvoorbeeld agressief gedrag, verwondingen of onverwachte uitval van groepsgenoten in de loop van het experiment. Waar nodig zullen de volgende stappen worden genomen;

- In het geval dat een dier door de dierversorger apart wordt gehuisvest, wordt de onderzoeker hierover ingelicht.
- Als agressiviteit of een onverwachte gezondheidstoestand de oorzaak is van de solitaire huisvesting dan kan de aangewezen dierenarts direct benaderd worden.
- Als het solitair huisvesten maakt dat het experiment niet meer in overeenstemming is met de afspraken in het onderzoeksplan wordt de huisvesting door de onderzoeker besproken met de IvD (PDC-LUMC-IvD@Lumc.nl).

Het huisvesten van dieren in voorraad

Bij het fokken en aanhouden van dieren voor het gebruik in dierproeven kan solitaire huisvesting al zo veel mogelijk voorkomen. Standaard worden zoveel mogelijk dieren van dezelfde lijn, leeftijd en sekse gecombineerd bij het spenen.

Het ARF houdt de startdatum van solitaire huisvesting bij per dier in het proefdierregistratiesysteem. 'Solo' en de gescoorde datum komt in 'opmerking' veld in het proefdierregistratiesysteem en in het

'remarks' veld op het label te staan. Wanneer dier weer bij een ander dier gezet wordt, wordt einddatum toegevoegd en discomfort score samen gezet aangevinkt.

De onderzoeker is dus via het label en via het registratiesysteem op de hoogte van de huisvesting en kan dit bij het design van het experiment betrekken. In het OZP waarop de dieren gebruikt gaan worden wordt dit opgenomen in de tabel huisvesting.